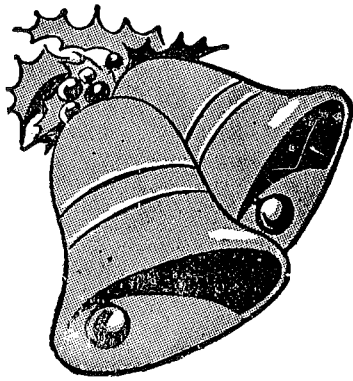

SUVANNO SEUTU

JOULUNA

1981

Sinulle,

jonka on vaikea ottaa joulua vastaan

Hyvän tahdon juhlaa!

Rauhallista Joulua!

Jouluiloa!

Entäs kun on niin poikki jouluvalmisteluista, ettei jaksakaan väsymykseltään uskoa näitä toivotuksia tai niitä sisäistää. Tai entäs kun joku voi nuorten laulua siteeraten käydä nytkin tiellä yksin mielin viluisin, vaikka kuinkakin on joulu. On niitäkin jotka pelkäävät syystä tai toisesta koko joulun tuloa. Kun ei vain yksi ja toinen joutune proossallisesti joulunakin kokemaan että taisi suuri onni mennä väärin päin.

Luukas kirjoitti joulu-evankeliuminsa melko tarkalleen 1900 vuotta sitten. Tämä on yritykseni tuoda Joulu-evankeliumi Sinulle, joka ikäänkuin töksähdät jouluun. Joka et osaa, et ehdi et jaksu virittyä joulutunnelmaan vaikka järjestettäisiin kuinka monta pikkujoulua.

Ehkä paljonkin uurastit tehdäkseen joulua rakkaillesi, perheellesi, ystäville, tuttavillesi. — Antamisen ilo on parhainta iloa, sanotaan. Mutta luulen ymmärtäväni myös Sinua, joka hivenen kitkeränä ja pettyneenä tunnet että toteutui vain toinen puoli laulun sanoista: lahjat antaa ja lahjat saa. Ei kukaan huomannut. Kiitos oli kiven takana.

Meitä on monenlaista joulun odottajaa.

Ehkä jouluun asetetaan liian suuria odotuksia. — Ja sitten petytään sitä rankemmin. Ehkä joulu, tuo ilojuhlaksi ajateltu, saakin vastakohtat tuntumaan suuremmilta. — Yksinäinen on entistäkin yksinäisempi. Ehkä Sinun on tuskallista odottaa joulua siksi, että tahtomattasi vietät sen nyt yksin. Ehkä ensi kertaa elämässäsi. Toisaalta: täydellä joulukadullakin voi kokea olevansa yksin. Niin myös perheen keskellä.

Kipeimmin yksinolon tunto viiltää sitä lukijaa, jonka läheinen, rakas ihminen on sitten viime joulun päässyt Taivaan Jouluun, paremmalle rannalle. Joulua Sinulle! — Vaikka jopa pelännet joulun tuloa. Enkeli paimenten kedolla ilmoitti: "Älkää peljätkö. Minä ilmoitan Teille Suuren Ilon joka on **tuleva kaikelle kansalle!**" — Sinullekin missä tahansa elämässäsi nyt kuljetkin.

On tuleva. Annetaan. Aikanaan.

Ehkä se on vain hiljaista iloa siitä että saa olla Jumalan kädessä. Iloa läpi kyynelten. Iloa muistoista. Iloa yhdestä uskollisesta tukijasta. Taivaan Isä kutsuu meitä elämään joulun lahjasta, Jeesuksesta. ...

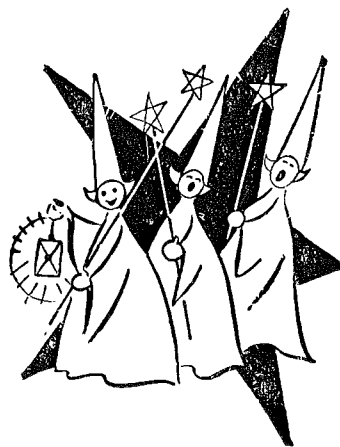
Teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja!

Ehkä armeijan joulu -tai sairaalan — kaikessa karuudessaankin on opettanut jollekulle syvintä joulun sanomaa. Annettua. Lahjana saatua. Ilman pääsiäisen Jeesusta ei ole Joulun Jeesustakaan.

"Joku on tullut tänne äsken risti harteillaan
Kuuletko enkeleiden laulun yli taivaan, maan?"

Siunattu olkoon Joulusi!

Raimo Naumanen

Jouluaaton hartaus

Luminietokseen peittyä maa.
Valot taloista tuikuttaa.
On jouluaaton ilta.
Kiireet arkiset jäivät taa.
Tähtikiteissä kimmeltää
syväsininen taivaan silta.

On kodeissa tunnelmaa.
Lapset iloiten odottaa.
joulupukkia vierahaksi.
He seurassa vanhempain
joulusanoman kuulla sai:
On syntynyt seimeen Lapsi.

Viima ulkona viheltää,
polut entiset tasoittaa.
Lyö pakkaneen nurkkapieltä.
— Joku polkua taivaltaa.
Lumeen askeleet vajoaa.
Pois kääntyy hän valtatieltä.

Käy portista hautausmaan
nyt kulkija mietteissään.
Lepopaikan etsii hän vanhempain.
On päättynyt heiltä tie.
Se Sakkolan Riiskasta vie,
pois synnyinseudulta johdattain.

Hän kynttilät sytyttää,
kiven ääreen ne asettaa.
Vie aatos jouluihin lapsuuden.
— Niin hartaana seisoo hän;
käy muistoissa Karjalan,
ja pitää jouluhartauden.

ELSA TUOKKO

Lasten joululaulu

On tullut joulu, lasten juhla oma.
On joulu-aatto,
tuotu tupaan kuusikin soma.
Se koristettu on sormin pienin.
On latvassa tähti ja
oksilla valaisee kynttilät,
Se on kaunis, sen jo ymmärrät!

Jo kuusen ympäri lapset pyörii,
pienimmätkin myös
joukossa hyörii.
Nyökkäillen saapuvii
piirihin pukki,
tuo Korvatunturin vanha ukki.
Jokaen lahjat, nuket ja nallet.
jo riemusta hyppii
Maijat ja Kallet!

— — — —
Nyt kaikki yhdessä pyörien
ja joulun virttä veisaten:
"On syntynyt meille lapsonen..."
Seimehen pillti pienoinen:
— On joulujuhla pienoisten,
juhla on tää kaikkien!
Näin yhteinen aattomme hiljenee,
rukouksin lepohon saattelee...

HELVI LAAKSONEN

JOULUTÄHTI

Joulutähti minut taas kotihin vie.
Niin pitkä on matka
ja missä, missä on tie?
En eksyä tahdo.
Joulutähti perille vie!
Lapsuus riemun taas
kokea tahdon.
Kuusen tuoksun,
loisteen kynttilään.
Kuusen alta lahjat löytäin.
Seimen lasta muistaen.
Kotiin jouluksi tahdon.
Joulutähti, älä katoa taakse
pilvien...

KLAUDIA

Muistojen jouluja

Vielä noita muistellessa, menneitä ajatellessa.
— Tie alkoi rannoilta Suvannon joutuessa
joulun alla "evakon" uusille sijoille,
viettämähän vierahissa.
Joulu saapui. Ei sointuneet joulun sävelet,
jotka kotona ennen sointuja loivat ja
saapui juhla jumalainen.

Siellä vierahan tuvassa siirtolainen silloin,
ensi joulun viettäessään, tunsu orvoksi osansa
— kohtalon kovaosaisen.
Vaikka kuusi kuinka loisti, ei se mieltä lämmittänyt.
Satoi hiljallensa lunta ulkona. Se oli surunlunta,
polun peittävä. Ei suojaa, lämpöä kotipolun.

Näin kului vuosia monia maisemia muistellessa.
Mihin saisi oman, uuden kodin pystyttää?
Tulipa paikka, sekä aika, jota onnellista elämää
kesti vuosikymmeniä.
Nyt on jatko nuorempien. Huolet siirtyneet hartehilta.
Vanhukset sivulle väistyi lepäilemään leppoisasti.

On edessä Vammalan joulu. Katulamppuin ja mainoksien.
— Kirkot lähellä kutsuu...
— Näin muuttui "evakon" elämä, monien mutkien muassa:
"Osakkeessa onnellinen!"
Toivottaen joulu rauhaa koko kansalle omalle!

HELVI LAAKSONEN

Joulu-uutinen

Oletko kuullut ihmettä? Betlehe-
missä tallissa on syntynyt kunin-
gas!

Minkä valtakunnan?

Katso ylös, katso alas, oikealle,
vasemmalle, eteesi ja taaksesi, kai-
ken minkä näet on tuon kuninkaan
ja kaikki mitä et näe on myös
Hänen.

Ikuisuus, avaruuden loputto-
muus...

Tuon kuninkaan vallan suuruutta
ei ihmisjärki koskaan tajua!

Nöyryy ja kumarra ja luota Hä-
nen taitavaan hallintaansa, sillä
Hän tekee kaiken parhaaksesi.

Hänen valtakuntansa perustusla-
ki on: "Usko, Toivo ja Rakkaus."
En tosiaan ymmärrä, mutta tah-
don rauhan sielulleni, siksi tahdon
olla nöyrä.

Klaudia Pelkinen

Jouluna

*Lapsoset joulusta näkee jo unta.
On talvi ja satanut valkoista lunta.*

*Nuo muistojen maisemat,
siellä vuosien takaa
vietetyt nuoruus-joulut.
Sieltä kuljettu polut,
nuo heimomme tiet
— oli edessä monet elämän koulut.*

*Oli joulun-aamu —
kuului helinää aisakellojen.
Oli valmiina valjaissa hevonen.
Moni joulu-aamuna kirkkoon lähti
loisti, vilkkuvi,
taivaalla kirkas tähti!*

*Oma kirkkomme seisoi
töyrahällä...
Tuttujen kellojen helinällä...
Sanat: Sakkolan kirkko vielä
syömmessä elää,*

Joulumuistoja

Yli seitsemänkymmentä joulujuh-
laa vierii kuin filminauhalla sil-
mien edessä. Jokaisesta olisi jotain
erikoista kerrottavaa, sillä muistan
tarkalleen missä minäkin jouluna
olin ja millainen oli tunnelma.

Myllytorpan joulut ovat muisto-
jeni jalokiviä. Perheessämme jou-
lu oli pitkä, sillä tuota suurta juh-
laa vietettiin uuden sekä vanhan
ajanlaskun mukaan, joten kuusen
alle kertyi paksulta helpeitä, ennen-
kuin kaksosjoulut oli vietetty.

Kuusi tuotiin sisälle uuden ajan-
laskun jouluaattona.

Onko toista raikkaampaa tuok-
sua, mikä voittaisi lumesta vielä
kostean ja kylmän havun tuoksun
lämpöiseen huoneeseen tuotuna.
Kuusi oli jo ulkona asetettu jal-
kaansa ja se sai hetken seista läm-
piämässä ennen koristelua. Mieles-
täni se oli kaunis juuri sellaisena
metsän tervehdyksenä.

Hauskaa oli kuitenkin kun sai
alkaa somistamisen. Oksille ripus-
tettiin värikkäistä lasipalloja, lasi-
helmiä, karamellejä komeissa pape-
reissa, pikkutonttuja, pieniä eläin-
ten figuureja, kimaltelevia lankoja
ja ohuita tinapaperisuikaleita, he-
delmiä ja piparkakkuja. Koristeet
olivat perinteellisiä ja monia vuo-
sia, mutta joka joulu aina jotain
uuttakin lisättiin. Kynttilöitä var-

*näin joulun aikaan
muistot ne helää!*

*Moni joukostamme pois siirtynyt
ijäisyyden kehtoon.
Taivaan tähtöset kumpuane
valaisee...
Sytyttäös handoille kynttilät nuo
joulun muistoksi heille...
Ne suo ikuisuuden tiellä
rauhanmajan.*

HELVI LAAKSONEN

ten oli omat telineet, jotka piti tai-
tavasti tasapainottaa vahvemmille
oksille etteivät kallistelis ja sytyt-
täisi kuusta.

Iltahämärän muuttuessa pimeäk-
si sytytettiin kynttilät. Lahjat oli
jo kuusen alla. Joulu-ukko oli ne
muka jo pistänyt sinne, mutta oli
kiirehtinyt muualle. Muistan kuinka
pahollani olinkaan, kun en koskaan
ehtinyt näkemään ukon käyntiä.
Mutta olihan ymmärrettävää, että
kiire oli suuri, lapsia paljon ja mi-
nä olin vain yksi monista.

Jouluaateria oli jo valmiina pöy-
dällä ja kun lahjat oli jaettu, alkoi
aterioiminen, sillä kuka olisi enää
jaksanut odottaa lahjojen jakoa.
Kun jännitys oli ohi, niin voi rau-
hassa nauttia joulukerkuista. Ja tuo
tapa olikin hyvä verrattuna päin-
vastaiseen.

Isoäiti oli myös jo sytyttänyt lie-
kin lampatkoihin.

Lampatka oli pieni lasinen kuppi,
jossa oli erikoista tuohon tarkoi-
tukseen valmistettua n.s. puuöljyä.
Kupin keskellä kellui lyhyt vaha-
nauha hennon metalliristin varassa
ja tämä vahanauha paloi tasaisena
savuamattomana pienenä liekkiä
öljykupin keskellä. Öljykuppi oli
erikoisessa telineessä ikoonin edes-
sä. Liekki paloi jouluna koko yön.

Miten voimakas, juhlava tuo
muisto onkaan ollut elämäntien va-
laisijana, lohduttajana, onnen ja
rauhan antajana. Tuo sadunomai-
nen valaistus huoneessa piti minut
valveilla kauan senjälkeen kun
kaikki toiset olivat jo vaipuneet
makeaan uneen monien touhujen
jälkeen väsyneinä. Huoneessa oli
suloinen rauha.

Aamuyöllä vasta nukahdin enkä
herännyt ennenkuin toiset olivat
jo palanneet varhaisesta joulukir-
kosta. En ollut pahoillani, vaikkei-
vät herättäneetkään, sillä varmasti

Joulumietteitä

Joulu on jo ovella. Ei mikään
muu asia pysähdytä ihmistä vuo-
den aikana niin sykehdyttävästi
kuin joulu. "Kaikki aattona odot-
taa." Vanhakin silloin nuortuu ja
koukkusella suortuu, niinkuin jou-
lulaulu siitä kertoo. Varsinkin lap-
set haltioituvat joulusta sitä mu-
kaa kuin aatto lähestyy. "Oi jospa
ihmisellä ois joulu ainainen."

Suvannon Seutu-lehtemme toimit-
tajan kanssa keskustelin äskettäin
tilauksen uudistamisesta ensi vuo-
deksi. Juttelimme siinä muutakin
"äitinkielellämme iha oikijal viisii"
niitä näitä. Lopuksi hän virkkoi:
"Kirjoita, Eino, jotain lehteemme."
Lupasin; ja kun en pitkiin aikoihin
ole riviäkään lähettänyt, kirjoitan
nyt mietteitäni tähän joulunume-
roon.

olisin ollut liian väsynyt iloitakse-
ni aamuvarhaisesta hevoskyydistä
ja kansaa kuhisevasta kirkkopalve-
lukselta.

Minun Jeesuslapsi oli syntynyt
lampatkan ihanassa hämyvalaistuk-
sessa kuunnellen isoäidin kertomaa
suuresta tapahtumasta kaukana
Betlehemissä ja olin onnellinen.
Varsinkin nyt vanhana sanon, että
hiljaiset juhlahetket olivat paras
joululahjani, jonka arvo kasvaa
vuosi vuodelta.

Jos elonpäiviä vielä riittää niin
kerron jotain jokaisesta joulusta.
Joulusta, joita olen viettänyt Kivi-
niemessä, Kurkijoen Lopotissa, Vä-
limeren rannalla Nizzassa, Lapin
Lampsjärvellä, Viialassa, Sakkolan
Pannusaarella, Äänekoskella, Tu-
russa, Torontossa, Floridassa ja
varsinkin täällä erakkomajassa Ka-
nadan Kiviniemessä Parry Soud'is-
sa.

Rauhallista joulua toivottaa

Klaudia Pelkinen

Muistatha siekii viel, miten on-
nellista aikaa se elämä oli silloin,
kun uskoimme joulupukkiin. Se oli
kuin satua. Joulun alla emme olisi
malttanut mennä nukkumaankaan.
Mutta piti hän sitä mennä, sillä ei-
vähän äiti ja isä olisi muutoin voi-
neet valmistella joululahjojakaan.
Kun sitten aattona joulukuusi kan-
nettiin tupaan, ei lasten riemulla
ollut rajojakaan. Tuntui siltä kuin
aika olisi seisautunut sitten, kun il-
taa ja pukkia odotettiin.

Aattoillaksi oli kuusikin valmiik-
si koristeltu, ja niin alkoikin kohta
kuulua kopinaa porstuvan puolella.
Tuli hän se pukki kysyen vaativalla
äänellä: "Onko täällä kilttejä lap-
sia?" Myöntävä vastaus tulikin kuin
itsestäänselvyytenä. Kuulemma jou-
lupukki ajoi selkäkenossa sellais-
ten talojen ohi, missä oli tuhmia
lapsia. Kun kotonamme joulupukki
oli jo lahjansa jakanut "kilteille po-
jille ja tytöille", saapui eräänä aat-
toiltana meille toinenkin pukki.
Meitä jännitti kovasti, kun hän lon-
kotti tuvan ovea raolleen ja käheäl-
lä äänellään taas uudelleen kehtasi
tiedustella sitä kiltteyttä. Varmis-
tuttuaan asioiden oikeellisuudesta
alkoi oven raosta kuin tuiskuna
tulla pikkupaketteja lapsille sekä
isälle ja äidille. Hetken kuluttua
astui ovesta tupaan Aapro-eno tie-
dustellen, onko joulupukki jo käy-
nyt. "Meil käi reäkyjäpukki" — kuu-
lui vastaus.

Kansakoulun joulujuhla oli aina
suuri juhlahetki. Jo viikkoja aikai-

semin oli isäni opettajana harjoit-
tanut jouluohjelmaa. Nämä viikot
olivat niin tavattoman hauskoja.
Kun sitten juhlailla koitti, oli Ha-
paraisten koulun kumpikin luokka
väkeä täynnä ihan revetäkseen.
Muistan eräänä jouluna kaksi ta-
pausta. Väinöveljeni (Kunnia hänen
muistolleen! Hän lepää toisten ase-
veljien vieressä Sakkolan sankari-
haudassa sankariipaaden vierellä,
jossa luetaan Aleksanteri Aavan
(Kuparisen Santeri Riiskasta) iki-
muistettava runo: Tässä' on meillä
miehiämme.) Väinö luki joululeh-
destä jännityskertomuksen. Siinä
kerrottiin veneestä, missä oli kes-
kusmoottori. Pojat menivät venee-
seen. Moottorin käynnistyttyä vene
kohosikin ilmaan ja liiteli siellä ja
palasi takaisin. Herpaantumatto-
malla mielenkiinnolla seurasimme
tätä kerrontaa. Juhla päättyi joulu-
leikkeihin. Mieleeni on jäänyt Sam-
makko-niminen leikki. Me lapset
laskeuduimme lattialle kyykkysil-
leen jalkojen ja käsien varaan hy-
pellen eteenpäin niinkuin Hapara-
isten konnikaiset ennen vanhaan lau-
laen samalla: "Kas tässä hyppää
sammakko, kvaak, kvaak, kvaak.
Sen koto on tuo lammikko, kvaak,
kvaak, kvaak..." Iloinen mieli ja
laulun rähäkkä sekä "arvoisan juh-
layleisön" kätten taputukset täyti-
vät luokkahuoneet. Leikin jälkeen
juhlamme päättyi. Pojat ja tytöt
nousivat seisaalleen, pyyhkivät hi-
kiset kasvonsa ja niistivät nenänsä.
Se oli juhlien juhla!

NYT LOPETTAESSAMME LIIKETOIMINNAN KIITÄMME
KAIKKIA ASIAKKAITAMME KULUNEESTA 32 VUODES-
TA JA TOIVOTAMME HAUSKAA JOULUA JA MENES-
TYKSELLISTÄ UUTTA VUOTTA!

Helvi ja Matti Toiva

Tästä on kulunut aikaa jo 65 vuotta. Monet joulut vietettiin tämän jälkeen. Uskominen joulupukkiin loppui. Minulle se oli sielun-elämässä suuri romahdus; niin varmaan sinullakin. Olet valmistellut lapsillesi ja lastesi lapsille monet joululahjat ja odotellut pienimpien kanssa joulupukkia, kuin muinoin Sakkolassa ja Metsäpirtissä poikapoloisena ja tytöntylleröisenä. Ja silloinhan joulusta aina joululta maisuuu, kun saa itse olla lapsenmielisenä lasten kanssa. Lapsi tuo tu-paan joulun.

Joulu on jumalallinen juhla, mutta se on samalla myös aidosti inhimillinen. Tuo niinsanottu parempi minä nousee jouluna ihmisellä pintakerroksiin sydänten syvyyksistä. Omaiset, sukulaiset ja ystävät tuntuvat jouluna rakkaimmilta kuin muulloin. Käymme "tahvanaa ajamassa". Lähetämme joulutervehdyksiä toisillemme.

Näin aijon nyt tehdä minäkin. Lähetän paljon hyvän joulun toivoksia ja tervehdyksiä aivan kahmalokaupalla.

Ensiksii mie lähetän tervöisii teil jokahisel kotj-pitäjä ihmisil. Lapsuusvuosinha mie opin tuntemoa Haparaisist, Keljast ja Purpuvast jokahisen Maijan ja Matin. Mut enhä mie olt akkomaine muis-koa kylis. Suvanto-järve yljpuolisii-ki opin tuntemoa Laplahest ja Riiskast yhen jos toisenkii. No, kirkonkylöisiiki pappiloist, leäkär-löist, aptiekkarist. Valkose Matist ja Pekkase Mikost lähtiin opin tuntemoa. Kivniemöist ja Haitermoa-toist olliitki hiuka tuntemattomii. Ajatuksissai ko mie kierrän ympärj koko Suvannon, ni silloha mie uonkii käynt jokahises kyläs. Nyt käikii unehtummoa yks hyvä mies Pe-täjärvelt. Tunnetha sie, niiko miekii, Purontaa Viljon. Heä uotteluo siul Narvas, jot sie kiruttaisit Suvanno Seutuu. Ulkomaita myöte mie lähetän joulutoivotuksen Kana-

dan Thuder Bayhin meilt kummaltkii, siul Selma omaisiis kans, Rin-teil, Köhlineil ja Kaikil, ku meitä hyvin peittä, sekä Amerikan Minnesotaan ja Kanadan Torontoon Klaudia Pelkisel, koulutoverille ja Matvei kaupan tyttärel. Siu kiru-toksijais täs mei lehes mie uon ain lukent. Hyvveä jouluu mie toivo-tan viel serkkuloillein ja muil su-kulaisil.

Ja paras viimeiseksi; Jeesus pa-ras joululahjamme. Saimme Hänet lahjaksi jo lapsuusvuosina ja yhä vieläkin Hän tulee luoksemme tä-näkin jouluna.

Joulu Kiviniemessä, lapsuuteni joulu

Olin kymmenen ikäinen, kun kansakoulussa ensimmäisen kerran me-nin joulukuusijuhlaan. Koulu oli Kiviniemen eteläisen kansakoulu-piirin ja opettajana täällä oli Hilma Koskenjaakko. Tämä koulu oli rakennettu Kiviniemen ja Röykky-län kylien keskivaiheille, sillä myös Röykkylän lapset kävivät täällä sa-massa opinahjossa.

Siihen maailman aikaan valmis-tettiin meillä kaikki vaatteet koto-na, myös jalkineet. Syksyllä oli va-sikannahka käytetty "parkkalissa", josta nahkasta veljeni teki minulle narskuvat nauhakengät. Sisareni ompeli minulle siniristikkäisestä kankaasta mekon ja samasta kan-kaasta "saparonaumat". Mitkä sit-ten sitoi korvanjuureen lettiin kau-niiksi rusetiksi.

Tyttö oli valmis lähtemään elä-mänsä ensimmäiseen joulukuusi-juhlaan. Matkaa kouluun oli kodis-tani melkein neljä kilometriä. Tä-mä matka oli taivallettava jalkai-sin. Niin sitä mentiin suurella ilol-

Eräässä maalaistalossa talon vä-ki oli heinänteossa pellolla. Kes-ken kaiken aloitti vanha emäntä veisata virttä: "Enkeli taivaan lau-sui näin, miks hämmästyitte säikäh-täin." Talon nuori väki tämän kuul-lessaan hymähti ja he sanoivat: "Taitaa olla mummolla meiningit sekaisin, kun veisaa heinäkuulla jouluvirttä?" Mutta emäntä virk-koi: "Se on köyhä kristitty, jolla joulu on vain kerran vuodessa."

Otathan Jeesuksen vastaan par-haana vieraana. Silloin sinulla on joulu 365 kertaa vuodessa.

Eino Sares

la, että uudet nauhakengät vain narskuivat aamuhämärässä.

En ollut mikään hyvä oppilas koulussa, keskiverto vain, mutta kun opettaja jakoi namupusseja, niin sainhan minäkin sellaisen. — Ruskeassa paperipussissa oli kol-me kuusenkaramelliä. Nämä minä säilytin kotiin vietäviksi ja aattoil-tana ripustin ne oman kuusen ok-siin, itselleni jouluiloa tuomaan.

Kun joulusaunassa oli käyty, siir-ryimme koko perhe pöydän ympärille. Veljeni luki jouluevankeliu-min ja päälle laulettiin kauneim-mat joululaulut. Aatto-aamuna ai-kaisin oli leivottu jo potattikakka-rat, piiraat ja ohrakollamot. Myös savivadissa oli uunissa paistettu possunpäättä, tässä liemessä kastet-tiin piirakkaa, mutta lapsuuteni suurinta jouluherkkua oli siirappi. Litran kannulla tuotiin kaupasta siirappia. Sitä kaadettiin kahvilau-taselle, jossa sitten pyörätettiin po-tattikakkaraa tai pullapalasta. Kyl-lä maistui ja lauluääni kirkastui!

Sillä kohta alkoi leikin aika kuusen ympärillä.

Aatto-iltana olimme vain "omat-siskot" keskenämme, vanhin sisareni oli laittanut meille toisille pie-net joulupaketit.

Tämä joulu oli musta. Ei satanut valkoista lunta koko joulukuussa. Suvantojärvi oli sula ja pääsimme joulukirkkoon laivalla. Tällä ker-taa pääsin mukaan minäkin, vaika olin nuorin. — Kun oli uusi mekko ja narskuvat nauhakengät, mikäs olisi estänyt pikkusiskoa mukaan ottamasta!

Jouluaamuna herättiin aikaisin ja mentiin kiireesti Suvannon lai-varantaan. Siellä odotti jo rykillä laiva. Sakkolassa sanottiin laivalai-turia "ryykiiksi".

Olimme lähtemässä jouluajelulle ja tilat olivat hyvät. Laiva lähti liikkeelle aamupimeässä tihkusa-teessa, joka puolella oli vain pi-meää ja mustaa maisemaa. Vain Viiksalahden suunnasta jokin hei-lutti myrskylyhtyä, että tiedettiin suunnan olevan oikean.

Seuraavana oli röykkyläisten vuoro tulla joulukirkkoon mene-vään laivaan ja näin edelleen laiva keräsi laitureille kaikki mukaan ai-kovat. Laiva oli täpösen täynnä kun lopulta saavuimme Virkinrantaan, missä purkaus alkoi. Jokaisella oli kiire kirkkoon, taisi laiva olla vä-hän ajatellusta ajasta myöhässä. Tie kulki kohti maantietä, mutta ihmiset alkoivat oikaista pitkin pel-lonpiennarta suoraan kirkon suun-taan, yli pellon.

VEIKKO SOKURA

Erikois-
hammasteknikko

TAMPERE

Mäkipäänkatu 39—41 II kerros
Puh. 56 615

Kiviniemen koski talvella. Oikealta Aili Koiranen (nykyinen Majanen), Alma Karpanmäki, Helvi Koho, Alina Karpanmäki.

Olimme päässeet kirkonportaille ja hartainmielin menimme sisälle. Kirkko oli aivan täysi kansaa, me jääimme seisomaan keskikäytävälle. Sisareni piti minua kädestä kiinni, kun silmät kirkkaina katselin kuinka talikynttilät lepattivat tässä lapsuuteni ensimmäisessä joulu-

kirkossa. Kuuntelimme herkin mie-lin joulusanomaa, joka toistuu vuo-desta toiseen.

Minullakin on ollut monenlaisia jouluja matkani varrella, mutta lapsuuteni joulu, sitä vieläkin kai-holla muistelen.

Aliina Liimatainen

Ahon reunalta

Pakkashuuruisena valkeni joulu-kuinen aamu, usvat uivat harmai-na pilvinä Kulikoffin halkopirssin yllä, jossa työnäänat kolisevina se-koittuivat miljoona-kaupungin he-räävään päivään. Purettiin halko-lastissa olevia roomuja, jotka syys-myrskyiseltä Laatokalta olivat ui-neet Nevan rauhaan, missä niiden lastia purettiin "lomufain telek-kaan" — kuorma-ajuri — siinä oli möykettä ja mökinää "urotniek-ka" -talonmies — halkojen ostaja, luki sorttia musikalalle: — Ei mä-te-tä märkiä, jäätyneitä halkoja kuor-maan, natsasu niet! Musikka kat-selee onko kauppiasta näkyvissä, iskee silmää: — Harosoooo! Potkii pois jäätyneet halot.

Viisi suomalaista miestä purki joutuissaan tahtiin, roomusta hal-koja hiljaisiin elein, sillä heidän ajatuksensa kulkivat kaukana ym-pärillä polisevan miesjoukon tun-teista, jota hallitsi pelko, sota. He olivat inkeriläisen halkokupetsan-kauppiiaan — Sovon töissä. Halot pinottiin laanille, pinosta tuli tasa-sen harvaa ja kaunis, siitä tykkäsi kupetsa. Halot turposi. Hän hyvitti tekijät maksamalla hyvin, se taas toi tyytyväisyyden mieleen.

Lähestyvä joulu toi ajatuksiin sitä hyvää tahtoa, joka tämän juh-lan hengelle on ominaista, siksi he hiljaisina ahersivat saadakseen jo puolilta päivin työn päätökseen,

perheelle tuliais-lahjat ostettua jo kaipasi kotiin mieli.

Senjon rintka -tori — jota ympäröi suuret kauppapuodit, kuhisi ihmisiä. Ensimmäinen maailman sota oli syksyllä alkanut, sen vaikutus tuntui tavaroiden hinnoissa, vaikka kaikkia oli vielä saatavissa. Vaisto sanoi ihmisille: tavara loppuu ja se toi tungoksen kauppoihin.

Antti ja Juho tässä työporukassa olivat Petäjärven miehiä, kolme oli Raudun miestä, he hukkuivat kauppapuotien tungokseen.

Antti oli poikamies, osti vain rek-kapuvun ja saappaat ja tietysti votkaa ja häipyi rahterin hälinään.

Juho oli perheestään huolehtiva isä, hän ei huomionnut torin huminaa. Hän muisti sen tuvan lämmön ja onnen, joka odotti siellä ahon laidan mökissä. Kiirehtimättä ja harkiten hän kauppansa teki, sillä viikkojen työtä ei sovi turhaan viskoa, kaiken aikaa mielessä vain joulun onnekas odotus.

Ja taas tuli yllätys! Siinähan tulee Karppasen Matti, naapurikylän mies, jopas sattui!

Kuulumiset kysellään. Heinää myymässä oli ja kaupat tehty, kotiin viemiset ostettu. "Ei ole ko kolme liivisäkkiä, saat kyyvin." "Kyl sattui meil taas onnen potku. Mut kuule miul on tääl kaver, se Antti. Antaisit sie silki kyyvin?"

"Annan ilman muuta. Mist sen löytää?"

"Tuos se on rahtiris varmaa, käyvää katsomas!"

Rahteerissa oli tunnelmaa: Soi palalaikka ja taljantka säveltä Niebriltä ja sotilaat pöydissä kaihoisina lauloivat: "Siellä kohtasin armaani yössä toukokuun..." Eikä ihme, että tunnelma oli haikea, kaukana ranta Niebrin, edessä rintama vain ja laulu luotien.

Anttia ei surettanut. Hän oli Suomen poika, pöydässä votkaa helmeilevää ja sylissä "tievuska" naurava, jolta vuolaana pulppusi puhe. "Niet ponimail!" sanoi vain Antti, taputti tissiä, kutkutti viisen kärkeä poskea punaista...

Juho huomasi Antin ja taputti olalle: "Nyt saahaan kyyt, lähetää!"

"Kuka kyyvin antaa?"

"Karppasen Matti".

"Matti perhana! Istu pöytään sie

ja "ahfiksoikka posaalus drii votka!"

Tarjoilija toi lasit. Kippis! Nyt huuhotaa hapankaalin hajut, reh-vasteli Antti jo aika tuitterissa.

Ottivat siinä sajut ja paksut saikan palaset. Lämmin puna nousi poskille. Kuumana kiersi veri. Vierähti hetki, jo velloi votkan taika kuumana miesten mieliä. Matti jo tavoitteli säveltä taljantkan. Hellät oli Antin kiitokset tytölle vieraan maan. Ja niin he painuivat pakka-siltaan. Rusahteli reen-reslat hevosen hölkkäen kadun kulmia kierrel-len pois kaupungista kotiin Suomeen, joka silloin lupasi rauhan, joulun kellojen kutsun, kodin kyntiläin lämpöiset liekit...

VIKI

Joulupakinaa

Entisen ajan jouluvarustukset?

No, piti olla ainakin joulukuusi ja siihen muutama kynttilä. Kuusen koristeeksi muutama karamelli, jos sai kuka näitä hankituksi. Ruokapuoleen kuului ainakin kinkku ja muut paistokset. Siirappi eli paa-takka kuului ilman muuta vakituisiin jouluruokiin ja tietysti eräissä perheissä viina. Viina piti olla niillä jotka eivät tulleet muuten toimeen!

Nämä vähäisetkään jouluvarustelut eivät sujuneet vanhaan hyvään aikaankaan rahatta. Kirkossa

käyntiin ei talvella paljon rahaa tarvinnut, kaikki muut palvelu maksoi rahaa, jonka kukin perhe hankki omalla tavallaan.

Tukkiyhtiöt alkoivat usein jo ennen joulua metsätyöt jalkamiehille, tukin tekoa ja kuorintaa. Jos sa-toi ennen joulua lunta pääsivät hevosmiehetkin jo rahtiin jokien rantametsiin.

Toiset isännät muilla itseoppimillaan konsteilla tienasivat rahaa. Petäjärveläiset "Ukkolan" veljekset, Aleks ja Juho Lamppu, veivät joulun alla Viipuriin kuormassaan

KUOLLEITA

Nestori-veljemme on poissa

Yllättäen saapui surunviesti Turusta, että hän on nukkunut pois.

kysyi siinä sivussa: — Osaatko sinä poika pelata korttia? — En osaa pelata, mutta kyllä kortit tunnen, vastasi poika.

Poika otettiin peliin mukaan ja aloitettiin pelata hoitoa. Apteekkari pisti pöytään panokset sen ajan rahaa 500 markkaa, joka oli melkoi-nen määrä markkoja!

— Arvatkaapas, kuka pelin voitti?

Hän oli tuo osaamaton Ojanien poika!

Nyt sanoi Tutti: — Kauniit on pojalla silmätti, mutta 500 markkaa multa vei!

Ja kun joulu oli vietetty, alkoivat Tahvananpäivät ja Tapanin tantsut. Näihin tilaisuuksiin kokoontuivat enimmäkseen nuoret ihmiset. Aina kumminkin sakkiin joutui sellaisia Tuomaita, että eivät uskoneet toisten voimiin, vaan luulivat olevansa toisia väkevämpiä. Tämän erimielisyyden selvitti usein "rakunan" kehoitus ja neuvo: — Jospa taas koittas! Ja näissä koitoksissa monesti selvisikin, että kuka on Kuka!

Juho Kurikka

Vaikka tiesimmekin, että Nestori-veljeämme on kohdannut vaikeaa sydänsairaus, josta hän meidän ajatuksissamme oli parantunut, mutta emme tienneet milloin hänelle viimeinen kutsu tulee. Kun viimeksi hän oli täällä vanhuuden kodissani ja saimme muutaman päivän viettä yhdessä muistellen menneitä. Ja kun sitten Nestori lähti ajelemaan kotiinsa kohti hyvin reippaalla mielellä, sanoen: — Näke-miin! Sillä olisimmehan taas pian tavanneet. Mutta toisin oli Herran tahto ja Nestori-veljellemme lähestyi raja jonka ylitettyään paluuta ei ole.

Tunnetun, kuin hän olisi täällä käynyt jäähyväiskäynnillä ja niin-hän ne olivatkin. Sillä monesti hän sanoi, että työt on tehty, mutta emme tiedä milloin kutsu tulee.

Monet oli elämän vaiheet jotka hänenkin kohdalleen oli täällä maallisessa elämässä annettu.

Tulee mieleen ne ajat jolloin Nestori kotoamme Sakkolasta lähti armeijaan. Talvisodassa hän joutui käymään Summan kovat taistelut. Kun silloin kirjoittelimme, niin monesti Nestori kirjoitti, että on Korkeimman suojelus jos täältä eh-jänä palataan. Kun sodat loppuivat niin hän palasi ja rupesti maanvil-jelijäksi, mutta siinäkin tuli suuria vaikeuksia. Sillä joutuihan hän niin monesti ottamaan vastaan suru- viestejä ja saattamaan omaisiaan maan multiin.

Kun hän lopetti maanviljelyksen, niin kulki tiensä Turkuun ja siellä yliopiston rakennuspuolen toimeen. Ja vaikka täälläkin työ oli rasittavaa, niin reippaalla mielellä hän työnsä teki. Antoiivat työt hänelle myös lohtua kestäämään kun sielläkin hän joutui saattamaan avio-puolionsa, äkillisen kutsun saaneena, kirkkomaahan.

Silti ei hänenkään elämässään ollut vain surua, sillä olihan hänellä toiminias tytär jonka kanssa hän sai elää elämänsä yhdessä loppuun

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

saakka. Ja hän myös näki sen, että poikansa perheessä pojanpojat myös kaihoten odottivat häntä käymään vierailulla.

Sillä veljelläni oli aina koti, perhe ja vapaa isänmaa ajatuksissaan. Ja nämä hänen ajatuksensa antoivat meillekin lohtua hänen siunaustilaisuudessaan, siihen suruun ja kaipaukseen minkä hänen poimejonsa meille jätti.

Humiskaat ikihongat ja puut ikuista hymniä hautakumpusi yllä, sillä me olemme kuin kastepisara heinäkorren päässä, kun tuuli puhaltaa niin meitä ei enää ole.

Näinhän se on, että mihin tämä maallinen työ jää niin nuoremmat jatkaa. Tästähan monesti kanssasi keskustelimme ja olithan kuin valmistautunut siihen, että kutsu voi tulla milloin tahansa. Ja vaikka nyt olet siirtynyt sen rajan toiselle puolelle mistä ei paluuta ole. Tuntuu kuin olisit vielä keskellämme, mutta näin oli Korkeimman tahto.

Kaunis muistosi säilyy mielesämme.

Johannes

Nestori Pulakka syntyi 15. 2. 1917 Sakkolan Arkuntanhuassa. Siunattiin 17. 10. 1981 Turussa.

Eemil Johannes Vuotilainen syntyi 17. 4. 1899 Vpl Pyhäjärvellä, suku Sakkolan Luprasta, kuoli 21. 8. 1981 Kanadassa. Siunaus toimitettu Kanadassa ja uurna laskettu sukuhautaun Nokialla 11. 9. 1981.

Matti Lukkaroinen syntyi 9. 2. 1900 Sakkolassa, kuoli 12. 10. 1981 Mikkelissä. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Noisniemi.

Albert Levola syntyi 23. 5. 1900 Valkjärvellä, kuoli 19. 9. 1981 Jämsässä.

Maria Hyyrynen o.s. Tuokko syntyi 7. 4. 1895 Sakkolan Riiskassa, kuoli 31. 7. 1981 Toijalassa. Entinen kotikylä Sakkolan Kiviniemi.

Heikki Laakko syntyi 14. 1. 1910 Sakkolassa, kuoli 25. 10. 1981 Toijalassa. Hän osallistui molempiin so-

tiin rintamajoukoissa, toimien partiomiehenä useilla partiomatkoilla. Hän haavoittui vaikeasti vuonna 1944. Sotasairaalassa olonsa jälkeen hän kuntoutui hyvin, jääden kuitenkin 70 % sotainvalidiksi. Heikki Laakolle on myönnetty VM 2 VM 1 ja VR 4 kunniamerkit. Sakkolassa hänen viimeinen kotikylänsä oli Valkjärvi.

Elämäntytönään hän toimi Toijalassa Nahkialan koulun talonmiehenä aina eläkkeelle siirtymiseensä saakka, jonka jälkeen hän puolisonsa kanssa osti omakotitalon, jonka kunnostivat sisältä ja ulkoa näytävään ja edustavaan kuntoon.

Siunaustilaisuus oli Toijalassa 7. 11. 1981. Vainajaa olivat saattamassa viimeiselle matkalle runsas

omaisten, sukulaisten ja ystävien joukko.

Toivo Koiranen syntyi 3. 11. 1921 Sakkolassa, kuoli 28. 9. 1981 Pikonlinnassa. Siunaus toimitettu 17. 10. 1981 Lempäälän Ristimäen siunauskappelissa. Viimeinen asuinpaikkansa oli Lempäälän Kulju.

Kordelinin Säätiön stipendit

Tieteen jaosto: VTL Helka Urponen o.s. Hinkkanen pitkäaikaisesta sairaiden lasten aikuistumis- ja yhteiskuntaan integroitumista käsittelevään väitöskirjaan 5000 markkaa.

**Siunausrikasta Joulua ja onnellista
Uutta Vuotta toivottaa**

Kauppaliike Vermasheinä

VAKKALA, VESILAHTI

**HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA**

toivottaa

Pärssisen Konepaja

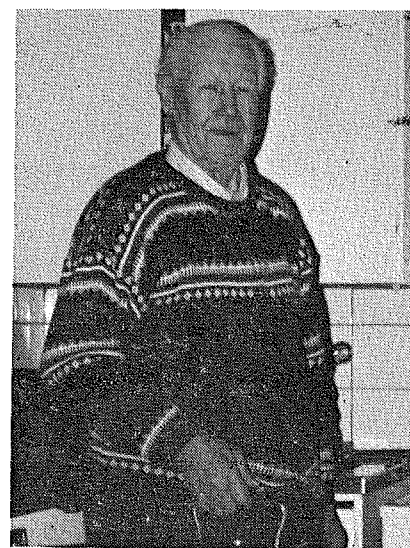
35500 KORKEAKOSKI

**TOIVOTAMME KAIKILLE
YSTÄVILLEMME HYVÄÄ JOULUA
ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!**

SUVANNON SEUTU

Vuosia täyttäneitä

92 VUOTTA täytti 3. 12. 1981 Matti Käppi. Kotikylänsä Karjalassa oli Sakkolan Kiviniemi. Pirtteänä eläkepäiviä viettää hän Äänekosken Piilolanniemessä.

80 VUOTTA täytti 14. 11. 1981 Aino Uosukainen Tampereella.

Hän on kiviniemeläisiä ja on elämäntehtävänsä suorittanut kotiäitinä, puolisonsa kanssa yhdessä kasvattanut ja kouluttanut lapsensa. Harrastuksena on ollut Martta-toiminta ja hänet on kutsuttu Kiviniemen-Röykkälän martta-yhdistyksen kunniajäseneksi. Merkkipäiväänsä hän vietti lastensa ja lastenlastensa kanssa tyttärensä kodissa Tampereella. Me lähiomaiset toivomme menestyksellistä elämää ilta päivää hänelle omaan kotiinsa.

80 VUOTTA täytti 30. 11. 1981 Iida Kallonen Lempäälän Kuljussa. Hän on syntynyt Viskareita Sakkolan Purpuasta ja naimisiin mentään tuli kotikyläksi Lapinlahti Lempäälässä hän on asunut jo 37 vuotta.

80 VUOTTA täyttää 29. 12. 1981 Tyyne Lempi Ahlholm o.s. Käppi entinen Koppanen Pirkkalassa. Entinen kotikylä oli Sakkolan Kirkonkylä.

75 VUOTTA täytti 6. 9. 1981 Viljami Suikkanen Ilmajoella. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä

ja asuu kesällä maatilallaan Vesilahden Kaakilassa.

70 VUOTTA täytti 6. 11. 1981 Aarne Naskali Lempäälän Hauralassa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Sipilänmäki. Hän osallistui talvisotaan EP 6:n joukoissa ja haavoittui Taipaleessa ja jäi sotainvalidiksi.

70 VUOTTA täytti 9. 11. 1981 Leo Pursiainen Karttulassa. Hän oli A. Ahlström Oy:n palveluksessa piirimiehenä Kaavilla ja Leppävirralla. Eläkkeelle hän siirtyi Karttulaan. Hänellä ei ole vapaa-ajan puumia, sillä tuohityöt, pahkat ja puuveistokset antavat hänelle puuhaa ja tyydytystä kukkura mitalla. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Petäjärvi.

70 VUOTTA täyttää lauantaina 23. päivä tammikuuta 1982 kansakoulunopettaja Meeri Maria Weissell. Hänen kotinsa oli Sakkolan Karholassa. Hän viettää merkkipäiväänsä Petäjäveden Seurakuntatalossa alkaen kello 12.

60 VUOTTA täytti 16. 11. 1981 Risto Gunnar Jääskeläinen Pirkkalassa. Entinen kotikylä Sakkolan Kirkonkylä.

Hän ei vietä syntymäpäivää, mutta ystävät ja kylänmiehet ovat tervetulleita kyläilemään silloin kun heille sopii!

60 VUOTTA täytti 18. 9. 1981 Tyyne Sandström o.s. Pitkänen Kylmälässä. Entinen kotikylä Sakkolan Viiksanlahti.

60 VUOTTA täytti 20. 11. 1981 Jalmar Hinkkanen Tampereella. Hän toimi koko jatkosodan ajan taistelulähetinä etulinjan jalkaväkijoukoissa. Entinen kotikylä oli Sakkolan Hovinkylä.

60 VUOTTA täyttivät 30. 11. 1981 Saimi Hinkkanen o.s. Nuora ja 12. 12. 1981 aviopuolisonsa Olavi Hinkkanen Vesilahden Laukon kylässä. Heidän entiset kotikylänsä olivat Sakkolan Petäjärvi ja Hovinkylä.

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

Pienkonekorjaamo

NUORA-MOTOR

Härmälänkatu 15, TAMPERE

Puhelin 931 - 654 411

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

KRIS-ANTIKA

PI 57 53101 Lpr 10 (953 - 22 570)

OSTAA KUOLINPESÄKIRJASTOT, KIRJAT, POSTIKORTIT, YM.

MYY HENGELLISIÄ JA KARJALA-AIHEISIA KIRJOJA, YM. (luettelo ilmaiseksi)

60 VUOTTA täytti 2. 12. Lauri Paksu Pirkkalassa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Viiksanlahti.

60 VUOTTA täyttää Elsa Tauriainen 13.12. 1981 Jalasjärvellä. Hänen vanhempansa on syntyneet Sakkolan Riiskassa, Simo Tuokko ja Maria o.s. Kuparinen. Itse hän on syntynyt Metsäpirtin puolella. Hän on käynyt kansankorkeakoulun ja ammattikoulun. Harrastukset: karjalaisseuratoiminta ja jäsenharrastus Pohjanmaan kirjailijat, sekä Suomen Maakuntakirjailijain jäsenyys.

Hän on myös Suvannon Seudun ahkerimpia avustajia, esiintyen tyttönimellään Elsa Tuokko ja hänen tuotantoaan on julkaistu yli 10 vuotta lähes jokaisessa lehden numerossa.

Toimittaja kiittää omasta ja lehden puolesta!

50 VUOTTA täytti 7. 10. 1981 Väinö Kurikka Varpaisjärven Lukkarilassa. Hän muutti sinne vuonna 1945. Käytyään Muuruveden maamieskoulun v. 1955 tuli hänestä Lihakunnan asiamies, toimien viisi vuotta Pielavedellä ja kahdeksan vuotta Varpaisjärvellä. Päätoimiseksi maanviljelijäksi hän ryhtyi vuonna 1968. Heillä on sikatalous pääartikkeli ja mustaherukka- ja mansikka-viljelmät antavat töitä myös kesäaikana.

Luottamustehtävät myös ottavat ajasta osansa, holhouslautakunnan puheenjohtaja, sosiaalilautakunnan jäsen ja kunnan tilintarkastaja.

Hankkijan maatalousosuuskunnan hallituksen puheenjohtaja, Chymoksen sopimusviljelijöiden johtokunnan jäsen. Kirkkokuoro ja Lions Club kuuluvat hänen harrastuksiinsa.

50 VUOTTA täytti 11. 12. 1981 Seija Aulikki Mäkelä o.s. Koppanen Ylöjärvellä. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Luprikkala.

PAINOVIRHEITÄ N:O 7:SSÄ

Kansikuvassa on Hilka Myllynen o.s. Huuska, joka on ilmoitettu Hiljaksi. Kuolleissa on nimeksi tullut Toini Turkiainen, pitää tietysti olla Turkkinen. Lisäksi on Aili Salmenvuon kiitosilmoituksessa nuukailltu kirjaimissa. Valitamme huomamattomuuttani...

Avioliittoon vihittyjä

Avioliittoon vihittiin Saarijärven kirkossa 19. 10. 1981 psykol. Aatos Karppinen ja agrol. Anja Tannermäki.

Morsiamen vanhemmat Veikko ja Laina o.s. Nuora Tannermäki. Äiti syntynyt Sakkolan Petäjäjärvellä. Vihkimisen suoritti pastori Pertti Lamppu ja hän on sakkolalaista sukua.

TIMANTTIHÄITÄÄN VIETTIVÄT 23. 3. 1981 Martti ja Emma Lopenen o.s. Tuokko Juupajoen Korkeakoskella. Heidän entinen kotikylänsä oli Sakkolan Lapinlahti.

Kauppias Elli Mäkisestä Toijalan Vuoden Yrittäjä

Rouva Elli Mäkinen o.s. Lopenen on valittu vuoden yrittäjäksi Toijalassa. Hän johtaa Toijalan Herkku-nimistä liikettä ja heillä on lisäksi toinen kauppaliike Toijalassa.

Hän on kuulunut Pirkanmaan Yrittäjien valtuutettuihin useamman vuoden. Kauppiasliiton jäsenenä yli 20 vuotta, sekä kyseisen liiton naisjaoston valtakunnallisena puheenjohtajana 10 vuotta.

Elli Mäkinen on syntynyt Sakkolan Lapinlahdessa ja toinen kotikylä Sakkolassa oli Riiska.

Kalevi Kallonen Vuoden Yrittäjä Lempäälässä

Kalevi Kallonen on Lauta Oy:n toimitusjohtaja. Lauta Oy on lähinnä perheyhtiö joka jalostaa ja välittää puuta ja muuta rakennustarviketta Lempäälään ja lähiympäristöön.

Kalevi Kalloksen entinen kotikylä oli Sakkolan Lapinlahti.

Toimituksen tuoli

Suvannon Seudussa on monen vuoden aikana julkaistu useita "Naapurin Taunon" jatkosotaa käsitteleviä kirjoituksia joissa hän kertoi joukkueensa sotaan osallistumisesta ja sakkolalaisten kohtalon tiestä JR 23 riveissä.

Olemme saaneet nyt edesmenneen Tauno Huuskan aikaisemmin kirjoittaman "Suomen puolesta" -sotaromaanin käsikirjoituksen käyttööme ja tuleme tästä käsikirjoituksesta julkaisemaan, aikaisempien katkelmien lisäksi, runsaasti kertomusta hänen joukkueessaan ja osaksi koko pataljoonan taisteluihin osallistuneista sakkolalaisista sotilaista. JR 23 riveissä kaatui yli 20 Sakkolassa syntynyttä aliupseeria ja miestä ja haavoittui vielä useampi sotilas.

Myös Suvannon Seudun toimittaja oli vähäiseltä osaltaan mukana vuosina 1941-42 samoissa taisteluissa, joissa teoksen käsikirjoituksessa kerrotaan, vain elokuun lopusta lokakuun loppuun olin viettämässä aikaa sotasairaalassa. Esim. Tuulosjoella heitin tulitti juuri Tauno Huuskan johtaman

tukikohdan eteen sillanpääasemassa. Näin toimittajan tuntuma tapahtumiin on täysin aitoa ja tapahtunutta myös kirjoitusta lukiesaan.

Kirjoitukset julkaisemme todellilla nimillä, emme "romaanin nimillä", koska näin jokainen sakkolalainen pääsee täysin henkiseen kosketukseen kirjassa kerrottujen tapahtumien kanssa.

Kirjoitukset eivät ole sotaa ihannoivia, vaan niissä kerrotaan taistelujen kaikkein raskain sisältö ja henkinen paine ja vastuu ihmisen elämästä, myös joukkueen miesten osalta.

Tätä kirjoittaessani on vielä Suvannon Seudun n:o 7:n saapumatta. Minun ajatukseni ovat jo ohittaneet joulunumeronkin, siitä on osa kirjoituksista jo jonossa, ja olen hyvin huolestunut kirjoitusten pienestä määrästä kansiossa. Jopa joulunumerokin on tehtävä pienempi kuin oli tavoitteena, että jostain jäisi ensi vuottakin varten. Jokainen vuosikerta nykyisessäkin sivumäärässä tarvitsee 30 kirjoitettua liuskaa täyttää ainetta, joka on mielestäni hyvin suuri määrä.

Jouluna on tapana esittää lahjatoivomuksia. Minun harras toivomukseni on jälleen kerran: Kirjoitakaa joka kylästä ja nykytapahtumista tahi menneestä ajasta, kunhan politiikka jätetään sivuun. Oikeastaan tämä on jo toimittajan hätähuuto kirjoitusten saamiseksi lehteen. Sillä aineistoa on saatava varastoon. Ei liene kovin tärkeää se milloin kirjoitukset julkaistaan, vaan se, että mikä määrä on kirjoituksia talletettuna lehden tarpeeseen myöhempään käyttöön. Sillä meiltä jokaiselta kerran kynä kirpoo kädessä ja jokaiselta kirjoittamisen huoli loppuu muun asakseen mukana. Siksi jokainen kirjoitakaa. He jotka on luvanneet kirjoittaa ja myös te jotka nyt sen aloitate!

Museoviraston perinnearkiston 25-vuotisjuhla Kansallismuseossa Helsingissä 29. 9. 1981.

Museoviraston perinnearkiston 25-vuotisjuhliin osallistuneet kunniavieraat.

Ensimmäinen rivi vasemmalta alkaen: Helmi Talpila Hämeenlinnasta, Emma Lankinen Keravalta, Lempi Vanhanen (Heinjoki) Nummelta, Alli Maria Niku Pellosta ja Veera Lohi Oulusta.

Toinen rivi vasemmalta alkaen: Martti Saaristo Keravalta, Paavo Kytökorpi Pieksämäeltä, Juho Leskinen (Pälkjärvi) Joensuusta, Arvid Virkkala Kaustisista, Antti Rinta-paavola Kurikasta, Valto Tuominen Salosta ja Viljo Purontaa (Sakkola) Vesilahdelta. Valok. Eero Naskali (Sakkola) Lahti.

Vaikka olen "kirjanoppimaton", niin vuosien tuomaa tottumusta on jo useamman käsialan lukemisesta, että jonkinmoinen "tolkku" tulee kaikista. (Usein joutuu karsimaan liian suoraa tekstiä, ettei suku "nöksähtäisi") Vain vierasperäiset nimet ja sanat tuottavat tulkintavaikeuksia, jopa väärin ymmärtämistä ja harmia tulkinnassa. Eihän ikääntyneestä tule enää oppivaista, vaan kaikki menee totuttuun tapaan, miten on mennäkkeen.

Kiitän jokaista Teistä menneestä vuodesta, iloa siinä on ollut suruja runsaammin useimman kohdalla. Erittäin arvokasta on kirjoittaa meille lehteen, kuin myös purkaa henkistä patoutumaa, sillä suuttuminen on miulle vierasta

vaikka suoraankin sanotaan mitä kukin ajattelee itsestään, lehdestä ja toimittajasta.

Myös asiamiesten työ on arvokasta, lähinnä lähetystyöhön verrattavaa karjalaisuuden ja Suvannon seudun muistojen puolesta.

Kiitos myös yksityisesti tai asioimistojen kautta tilanneille. Jokainen jatkakaa yhteistoimintaa kanssamme, vaikka toimituksesta riippumattomista syistä tilaushinta on neljäkymmentä markkaa vuonna 1982.

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta!

— — — — —

Kiviniemen ratapihan valokuva, josta "porsasjuna" teki lähtöään, aikaisemmassa Suvannon Seudussa oli Klaudia Pelkisen aseman vesi-

tornista valokuvaama pari vuotta ennen talvisotaa.

Sakkolalaisia sananparsia

Jatkan viime numeron nimimerkin pyyntöön näitä sananparsia. Olen kuullut näitä isältäni ja anopiltani ja näitä on sitten niin vuodenajoille, juhlille sekä muille tapahtumille omansa niinkuin jokainen varmaan tietää. Alan tästä syksystä ja talven tulosta kun tämä on ajankohtainen asia.

— Etelätuuli talven tuop, mut pohjone pois aijoa.

Ja joulusta:

TAUNO HUUSKA:

Tapahtumia ja mietteitä Korpiselän taistelun jälkeen

— Tuli seis! Huuto kuuluu miehestä mieheen. Maantien suunnasta vasemmalta jo tulevat omat joukot. Vastarinta on murtunut. Korpiselän kirkonkylä on meidän.

— Kyllä Toivo laittoi kranuille sellaisen osoitteen, että kiire tuli lähtijälle. Kuka pääsi lähtemään, ei ollut aikaa katsella taakseen.

Pello korkeimmalla kummulla katsoo Tauno Huuska kelloaan.

— Tänäpä on yhdestoista päivä heinäkuuta ja kello on kymmenen.

— Lähetä Eino Savinen! Hae Voitto tänne!

— Kuule Voitto. Jätetään Pekka Virolaisen ryhmä tähän pesäkkeeseen ja toiset ryhmät kokoontuvat lähtöpaikkaan. Olkaa silti vielä

tarkkana, sillä pensaikossa on vielä vihollisia.

— Huuska, huutaa Peltö-Timperi

— Ylätalon luokse seuraa minua.

— Tullaan, tullaan.

Luutn. Ylätalon luo kokoontuvat kaikki joukkueenjohtajat.

Ylätalo istuu kivellä lähellä maantietä, toiset istuvat ympärillä nurmella. Ylätalo aloittaa keskustelun:

— Ensiksi kiitän teitä kaikkia hyvästä yhteishengestä ja urhoollisesta toiminnasta, joka teki voiton mahdolliseksi. Me olimme ensimmäisinä tavoitteessa joka meille määrättiin. Toistakaa kiitokseni kaikille miehille. Tämä taistelu vaati meiltä paljon uhreja kaatu-

neina ja haavoittuneina. Heidän muistonsa elää ja velvoittaa meitä uusiin ponnistuksiin.

— Sitten käytännön asioihin. Komppania kokoontuu tuon talon luokse, jonka näette tuolla maantien eteläpuolella. Tulee kuormasto ja saadaan ruokaa ja lepoa... Mitä nyt seuraa, on seuraavaa: Jääkärijoukot lähtevät ajamaan takaa vihollista ja heitä seuraavat maantien suunnassa hyökänneet jalkaväkijoukot. Me seuraamme sitten jälkijoukkona, mutta sitä ennen menee tykistö. Hakekaa joukkueet kokoon. Toiset osastot huolehtivat kirkonkylän ympäristön puhdistamisesta metsään jääneistä vihollisista.

— Meidän osalta tämä työ on tehty ja teitte sen hyvin...

— Lähetä Eino! Hae kaikki ryhmät tänne, puhlee Tauno saavuttuaan joukkueensa luo.

Koko joukkue käy yhteen rykelmään istumaan maahan.

— Kompp. päällikkö kauttani kiittää teitä kaikkia siitä työstä jota kukin teistä on tehnyt ja tämä voitto on saavutettu. Toiset joukot huolehtivat loppupuhdistuksesta, me siirrymme maantien tuntumaan. Meidän osalta työ on tehty ja minäkin puolestani kiitän teitä... Enempikin olisi minun sanottava, mutta en voi kuin sanoa: Te olitte hyviä sotilaita. Pysytään aina yhdessä viimeiseen saakka.

Tauno Huuskan katse kiertää ympäri taistelumaastoa... Paljon siinä vuoti verta — mutta sen yllä nyt kesäinen tuuli vapaasti puhaltaa. Tämä on meidän omaa maata ja nyt se on meillä. Lähdetään, seuratkaa!

— Joului, joului, joului vei jo miun paitain paikattii!

— Joului, ni joulun paista akka toine räpys!

— Hyvä Tuomas joulun tuopi, paha Nuutti poijs viepi.

— Miniän varat ei riitä ko Tuomaan päivästä jouluu!

— Joului-sahti piti olla jo silloin niin valmista, jot sitä sai maistella.)

— Enne kesä lehmättä ko joului Akatta!

— Hiirki säästää joului.

— Kirkkuo peäsyö joulun joka mies, mut se on mies kuka peäsyö pääsiäisen.

Ja sit täs on sellasii iha sakkolalaisii sanalaskuloi:

Se tapa tallikkan, mikä ei erkane emä-sikan.

Ei sikkoo säkkii osteta. Kyl se tulloo viel musta sika riiehe ettie.

Suuttuu se sikaki, ko silmil sylettää!

Isäni ylisti sakkolalaisii miehii tälviiisii jot! Viikssuut on viisaammat, partasuut on paremmat, paljasleuvat parkat miehet.

Ei se parta pahoille kasva, turpa-jouhet joutaville.

Mies se tulluo räkänenästäkkii, vaan ei tyhjän naurajasta.

Ja vielä:

Ko näät nälän tulevan, ni kyyristäi kyntämää!

Ei ihmistä kahel kiusata, ko työl ja näläl!

Tehden työstänsä pääsyö, syöden leipänsä palasta.

Pouva tähteil eletää, mut ei vie viljoil.

Sit vast Haikone havats ko Koirasel ol kohv juotu ja Riikosel riikki puitu.

Ei uo huolta hävinneil, ko syömine ja makkaamine.

Terveisiä kaikille sakkolalaisille ja sukulaisille!

VIENO JAVANAINEN

Joukkue saapuu maantien eteläpuolelle talon pihaan.

— Nyt vain pitkäkseen, tai kuka miten haluaa olla, puhelee Tauno miehilleen.

— Katsokaa pojat! Nyt jääkärijoukot tulevat. Jääkäripataljoonan miehiä. Nyt tuli naapurille kiire! On juostava kovasti, jos meinaavat pyörämiehen edessä päästä karuun... Ei siinä kerkiäkään juoksemalla...

— Kun nuo pojat painaa nyt päälle niin siitä on leikki pois. Minä sanoin tykistön tulenjohtajalle, että pane sellainen kiire ettei kerkiä katsomaan taakseen kuin vanhalla rajalla.

— Mutta ei ne pääse eestä pois — ei auta kuin metsään meno. Eihän jalkamies pyörämiehen eessä mihinkään ”pötki”. Nyt oikein naurattaa, kun soltaateille tuli kiire. On kuin tuli takapuolessa.

— Antaa mennä pojat, huutaa siinä penkalla istujat.

— Ei meitä huoli yllyttää. Myö mennää nyt jo kovasti, huusi siihen lähin jääkäri.

Kiireheillä tuntuukin olevan. — Tie auki, antaa mennä vaan!

— Tauno!

— Mitä Eino?

— Kuule. Tuolla joku vihjaisi, että muonavarasto on löytynyt!

— Missä se on?

— Tuolla on pellon takana.

— Nyt kiireesti puolet miehistä sinne... Vai tarjoavat vielä meille päivällistäkin. Kyllä he sen velkaa ovatkin.

— Siellä on isoa limppua suuri kasa. Voita monta tynnyriä ja lisäksi muuta ”sörsseliä”.

— Jo on pojat muonaa. Pakit voita täyteen ja limppu kainaloon, sitten kiireesti pois ja toiset hakemaan.

No mitä vielä? Sieltähän vartiomies ryntää korsusta ja oikein kiväärin kanssa! Jo on uskollinen vartiomies: Hän vartioi leipäka-

saansa, vaikka limpun syöjät ovat jättäneet hänet yksin.

— Kädet ylös! Ruki verh, ruki verh, itisutaa, itisutaa, kuuluu vsemmalta huuto. Ei nouse kädet... Kuuluu laukaus. Nyt saa ottaa taa-sen limppuja rauhassa...

— Nyt pojat voita ja leipää... Saadaan kohta omaakin, mutta vierasta on aina maistettava milloin siihen on tilaisuus. Ja nyt meillä on.

— Sieltähän jo vääp. Hormisto tuo soppakanuunaa... Nyt tulee ruokaa yli tarpeen... Mässätään nyt, ei siihen aina ole tilaisuutta. Jonoon ja sopalle. Hernesoppaa ja vierasta leipää sekä voita päälle... Pannaampas kerrankin maha täyteen.

— Eihän kanteen paljon soppaa sovi, huutelee vääpeli.

— Pakeissa on parempaa, kuuluu vastaus.

— Santsatkaa sitten. Soppaa on tehty niin paljon, että kesken ei lopu.

Koko viides komppania ruokailee kaikessa rauhassa. Sen jälkeen miehet vetäytyvät nurmikolle selälleen. Ei ole kiirettä. On lämmin heinäkuun päivä ja raukaisee niin mukavasti.

Maantietä pitkin menee yhtenä virtana jalkaväkeä, tykistöä ja huoltojoukkoja. Tätä kestää tunteita.

— Menee siinä miestä ja kamaa, tuumii Aleks Pitkänen pistellesään vielä rokka-annostaan suuhunsa.

— Pitää sitä olla. Kyllä kaikki on vielä hommassa mukana, lisää siihen Tauno.

— Kyllä piisaa ja uskon sen, myöntelee Aleks.

Siniristilippu hulmuu kesäisessä tuulessa kirkonmäellä. Paljon uhreja vaatii. Verta, työtä, taistelua väsymykseen asti. Ja uhrien myötä paljon, paljon surua ja tuskaa — kyyneleitä mittaamaton määrä. Moni jäi nytkin orvoksi. Moni puo-

liso turhaan varttuu miestään ja morsiamet sulhojaan, äidit ja isät poikiaan ja sisaret veljiään.

Sotilaat lepäilevät syöntinsä lopetettuaan pihanurmikolla. Katseet kaikilla kohti sini-taivasta... Sieltä on monesti taistelussa apua pyydetty ja saatu.

Apua pyytänyttä ei yksin jätetty.

— Levätkää nyt, puhelee Ylitalo kulkiessaan miestensä ohi. Sotilaat nukkuvat.

Lähettti Eino Savinen ravistelee Taunoa ylös. — On mentävä Ylätalon luo. Nyt heti!

— Minä menen, sanoo Huuska ja nousee ylös — muutenhan nukkuisin heti takaisin.

Huuska saapuu kompp.pääll. luo. Verkalleen saapuvat toisetkin joukkueenjohtajat. Väsyneet on jokainen. Ylätalo istuu nurmikolla ja nojaa käsillään polviinsa, silmät puoli ummessa, sillä hänkin on loppuun ajettu. — Ryhdistäytyy ja aloittaa:

— Komppania muutetaan kolme-joukkueiseksi, neljäs jää pois. Ensimmäisen johtaja luutn. Kalevi Santaranta, toisen johtaja luutn. Otto Janhonen ja kolmannen johtaja kersantti Tauno Huuska. Pataljoonan komentaja, majuri Sorri suorittaa komppaniassa ylennyksiä ja jakaa kunniamerkkejä. Näistä tehkää esitys tunnin sisällä. Komppania kokoontuu tätä tilaisuutta varten kahden tunnin kuluu.

Ylennyksistä kers. Huuska kirjoittaa nimiä siihen järjestykseen kuin hän ne haluaa.

— Huuska, aloittaa Ylitalo, en minä sitä sano, etteikö näin monelle mitali pitäisi myöntää ja ylennys antaa. Kyllä he jokainen sen ansaitsevat, mutta vain pari kolme joukkueesta. Ylempää on määräys. Minä en sille mitään voi.

— Kaikenlaisia määräyksiä he antaakin?

— Sanos muuta.

Komppania kokoontuu peltoau-

YHTEINEN YSTÄVÄ

● Jatkoa ed. numerosta

Isäntä koppasi haulikon seinältä ja panosti molemmat piiput. Ovella isäntä taputti pyssynsä perää ja uhosi: — No olkoon tuolla riihellä vaikka itse saatana, niin täältä pesee, enkä minä pelkää.

— Niin, täältä pesee, kimitti ukko, heilutti tukevaa keppiään ja katosi pimeään yöhön.

Varovaisia miehiä kun oltiin, tehtiin kylällä hälytys. Muistui nääs ukon mieleen vanha suomalainen viisaus: — Ei vara venettä kaada. Kun reservit oli koossa ja alkoi varsinainen toiminta, otti Tossavaisen isäntä ohjat omiin käsiinsä — ja oikeastaan — hänellehän ne ku-

kealle suljettuun rivistöön. Pataljoonan komentaja Teppo Sorri puhui komppanialle ja jakaa kunniamerkit.

Tulee kolmannen joukkueen vuoro. Vapauden mitali myönnetään seuraaville: Kersantti Tauno Huuska, alik. Pekka Virolainen ja korp. Aleks Pitkänen.

Tulee hiljaisuus — miksi ei useampia?

Ylennetään kersantiksi Alik Toivo Kivistö ja korp. Eino Savinen. Tilaisuus päättyy ja komppania hajaantuu maastoon.

Kersantti Tauno Huuska on alla-päin palatessaan lepopaikalle.

— Miksi ei sotilasta muisteta enempiä, puhelee itseksensä...

Vetäytyy pettyneenä nurmikolle selälleen ja antaa katseen harhaila Luojan taivaan korkeuksissa. Hänellä on paha olla. Onko tämä häpeää? Sitä se taitaa olla. — Palautuuko entinen hyvä henki joukkueeseen? — Sotilaat ymmärtävät tämän — kyllä se henki palautuu entiselleen.

jatkuu

luivatkin, sillä olihan isäntä sota-väen käynyt mies ja kaiken kukuraksi korpraali.

Suurta varovaisuutta noudattaen lähestyttiin riihtä, — jotkut jopa kontaten.

Miesten karski katse kertoi yläjäämättömän karua kieltä. Jokaisen kasvoilta henki pyhä viha ja yksituumainen ajatus: — Vapise sinä vakoileva vainolainen, sillä sinun loppusi lähestyy...

Mutta mitä kummaa?, — riihen seinustalta kuului naisen naurua ja puheen sorinaa. — Ja kun ääniä tarkemmin kuulosteltiin, niin eikös sieltä kuulunutkin Tossavaisen alkamiespojan ääni? — Joo, sehän se oli, — se halvatun lurkki. Se temmelsi heilansa kanssa pehkukasassa ja sen suussa roihusi palava paperossi.

Vähän noloksihan tuon toteaminen veti miesten naamat, mutta tapahtunut mikä tapahtunut ja koko juttu päätettiin haudata hiljaisuudessa, — ja niinhän se olisi käynyt, mutta kun pahaksi onneksi poruhkaan sattui se halvatun liero, se juoru-akka, niin jo huomenissa koko läänissä tiedettiin miten punaisen puukirkon maisemissa oli jälleen töppäilty.

Nyt joku jo varmasti kysyy: — Kuka oli tuo juoruileva kaveri ja kuka kätkeytyy Tossavaisen alkamiespojan nimen taakse? Rehelli-sesti sanoen: — minä en tiedä.

Ainoa hallussani oleva tieto on se, että tuo kieroileva kaveri oli Käkisalmen Sanomien pakinoitsija ja Tossavaisen alkamiespoika oli hänen sivupersonansa. Aina silloin, milloin pakinoitsijalta loppuivat muut aiheet, pantiin Tossavaisen alkamiespoika asialle ja aina silloin alkoi punaisen puukirkon vaiheilla tapahtua.

Tämä pakinani ei ole Käkisalmen sanomista lainattua, vaan tämä on oma kuvitelmani siitä, miten tämä ehkä olisi kirjoitettu. Aihe jota pakinassani käsittelen, on aito ja alkuperäinen ja tätä aihetta käsittelevä pakina on todella julkaistu Käkisalmen Sanomissa joskus 20-luvun puolivälin maissa.

Oman lehden tilaamiseen meillä ei ollut varaa, mutta äiti-vainajani toi aina Vilakkalassa käydessään joidenkin varakkaampien talojen loppuun luettuja lehtiä ja kun ilta hämärtyi ja mikäli lampun pesässä sattui olemaan sopivasti ”kirassia”, niin silloin äiti huutaa huikkasi meille:

— Kuulkuoha työ pojat, tulkuoa vällei tuppuoa, ni mie luvun teil, mite metkast tiäl lehes tuos sanotua...

Ja tavallisesti ne äidin ”metkat jutut” kiteytyivät juuri Tossavaisen alkamiespojan ja ”Viikon-Viestin” sukkeliin sutkauksiin.

Kun sanomalehti, — joka silloisen mittapuun mukaan edusti meikäläisessä yhteisössä kolmanneksi suurinta henkistä pääomaa, oli mo- neen kertaan luettu, ei se suinkaan joutanut tunkiolle, sen enempiä kuin ”liitankaan” sytykkeiksi, vaan sillä tapiseerattiin salotorpan ve- toiset seinät.

Kun näin jälkepäin muistelen salotorpassa viettämäämme aikaa, ja muistan sen Käkisalmen Sanomien kirjavoittamat seinät, en voi olla vertaamatta sitä Kiinalaiseen katukuvaan. — Niillä molemmilla on yksi yhteinen piirre: — Ajan- kohtainen tieto seisoo seinällä.

Muistaakseni Käkisalmen Sanomat ilmestyi neljäkertaa viikossa ja viikon viimeisen numeron kruunasi runomittaan riimitetty kronikka, eli Viikon-Viesti. Viikon-Viesti oli erittäin sukkelasanainen

Huuhkan poika

Lienet nähnyt näyttäjiltä,
kyselty kylän periltä,
minä katsoin mielestäni,
otin omalta ovelta!

Viikot kuluivat, talvi viittasi ke-
vät puoleen. Sen huomasi päivän-
käynnin yhtämittaisesta varmasta
ylenemisestä ja ilmojen seestymi-
sestä. Jos ken olisi ollut kiireis-
sään ja touhuissaan, niin huomaa-
maton, ettei näitä älynnyt, niin
kuuli kuitenkin kevään enteet, sil-
lä pitkin takalistoja, metsiä kuher-
telivat aamuisin teerikukot raik-
kain hykerryksin.

Hovissa varustettiin pitoja, ta-
vallista suurempia kemuja. Oli nii-
täketejä ollut kyllä vähän päästä,
pienempiä, tilapäisluontoisia, mut-
ta näistä piti tulla oikein ne varsi-
naiset kevättalviset kemut. Tällai-
sia ei hovissa pidetty kuin kahdesti
vuodessa, toiset kesällä, toiset tä-
hän aikaan, kimalteisella maaliskuu-
lla. Näihin tilaisuuksiin oli aina
saapunut tämän Petäjärven kanta-
tilan omistaja paroni Freederiksz
Pietarista ja monia muita lähipitä-
jien lahjoitusmaiden omistajia
joukkoihin. Paronin matkan pää-
tarkoituksena oli kyllä täällä sijait-
sepan hovitaloutensa tarkastus,
hän ei tullut ainoastaan juhliak-
seen — olhan niitä Pietarissa sel-
laisia tilaisuuksia ollut kylliksi, —
mutta siihenhän se sopi hänen tu-

katsaus kuluneen viikon tapahtu-
miin ja sen ainekset oli "keitetty"
kokoon hurtin huumorin pippuroi-
min kärkevyiksi.

Viikon-Viestiä toimitti nimimerk-
ki Lauuveikko, jonka nimimerkin
taakse olettaisinkin kätkeytyneen
maisteri Topi Orpanan? (?)

Valittaen on todettava, etten enää
muista ainuttakaan Viikon-Viestiä.

Valto Verner

lopäivilleen helposti kemutilaisuus-
kin. Moiseniekkä tahtoi näyttää
herralleen tilan hyvinvointia ja pa-
roni taas toisille hovilaisille, kutsumalla nämä pitoihinsa. Mieli-
hyvin ottivatkin täällä asustavat
herrat ja arvovaltaisemmat mois-
niekat kutsun vastaan sillä mailla,
alustalaismöllikköjä komennellessa
ihan väsyi, tylsyi, nämä vierailut
antaisivat taas vauhtia, virikettä,
riittäisi puheen aihetta pitkäksi
ajaksi ja saisi huvittavassa seuras-
sa kilistellä, juoda ja syödä miten
halutti. Odoteltiin, kuviteltiin lä-
hestyvän vierailun hauskuutta.

Oli Juhana Kourukin saanut äs-
kettäin lähetin tuoman sanan, tulla
hoviin, kevättalvisiin kekereihin.
Vaari aikoikin mennä, hän oli tätä
odottanut jo kotvan aikaa, sillä hä-
nen piti nähdä itseänsä isäntää,
paronia, puhellakseen tälle eräistä
tähdellisistä asioista. Vaikka eivät
muistaisi käskeäkään — oli Kouru
itseksensä miettinyt — "niin meni-
sin sittenkin ja sanoisin: koiran kut-
suen tulevi, kunnan vieras kutsu-
matta! "menisin ja sanoisin pula-
huttaisin tuhmuteni laskuun —
mitä he mahtaisivat! Nyt ei kum-
minkaan tarvinnut mennä "yli vaa-
lien", sai Kouru tulla ja olla kuin
toisetkin.

Tenikalle antoivat nämä juhlien
edelliset päivät touhua ja kiirettä.
Ne toivat paljon huolta, sillä nyt
jos milloin piti olla kaikki kunnos-
sa, kirjat, karjat, savotat. Onhan
siinä sellaisessa talossa katsomis-
ta, järjestämistä, jos on tarkalle
otettava, kuten nyt. Muulloin meni
mikä mitenkin, mutta paronin tul-
lessa tuli asiain olla kunnossa, jos
tahtoi hovin hoitaja olla leivässä ja
pysyä paikassaan. Tenikka tuns-
i oikein jonkinlaista tuskastumista,
kun ei saanut kaikkia asioita mie-
leiseensä järjestykseen. Muut me-

nivät kaikki tolalleen — tie Pieta-
riin päin leveni lanoin avattuna,
kolmivaljakoin ajettavana, hevoset
tallissa ja satapäinen karja kiils-
vät puhtauttaan, muistiinpanot ra-
haveroista ja ropottipäivistä olivat
kunnossa, moiseniekan varastamat
hyvin katettuina ja viinatehtaasta
pyörysi mustanväkevä sauhu, he-
ruttaen tisluslaitteista mitä kirk-
kainta viinaa — mutta karkulais-
asia, se ei ottanut järjestykseen,
se oli ollut puolen vuoden kuin
kantoon takertuneena. Eivät olleet
auttaneet takaa-ajot, etsinnät, ei
vakoilut. Käynti noiden luona pö-
peröitti miehen, Häkkyrän puoli-
hupsuksi, sanaa saamattomaksi.
Vaikka olisi miten moiseniekkä me-
lonut ajatuksissaan, niin siihen se
päätelmä vain töpsähti samaan
pisteeseen kuin yksiräpyläisen sor-
san uinti — ei saa selvää. Sitä jut-
tua, että sudet olisivat Huuhkan
pojan ja hänen kerallaan olleen ty-
tön syöneet, ei Tenikka jaksanut
uskoa, oli hän siksi älykäs ja siksi-
pä tinitikin yhtämittaisena hänen
ajatuksissaan, kuin veren himoi-
sen, voimattoman sääsksen pimi-
nä: ei saa selvää — ei pääse käsik-
si pakolaisiin — ei saa moiseniek-
ka oikeata arvoaan paronin, ei
alustalaisten silmissä!

Nyt juhlien aattoamuna tus-
kastutti tämä voimaton pyrintöri-
minen täyttymättömän kostonha-
lun painostus isännöitsijää entistä
pahemmin, sillä tänään jos mil-
loin selvitystä paronille antaessa
olisi pitänyt saada sanoa: "tällai-
sessa kunnossa ovat nämä muut
talousasiat, ja ne niskoittelijat
olen jo kurittanut, rangaissut!"

Mutta miten nyt sanoisi? Äreän
tyytymättömyyden sävy ja huono-
tuulisuus piti moiseniekkää vallas-
saan kemuja valmisteltaessa niin
ulkosalla, kuin kyökissäkin. Ei mi-
kään tahtonut olla mieliksi. Puo-
lelta päivin vetäytyikin Tenikka
konttorihuoneistoon oleili pesäs-
sään, kuin kettu räntäröntseellä,
viitsimättä lähteä mihinkään: "käy-
köön savotta käyntiään — laisko-
telkoot työmiehet — ei tässä kui-
tenkaan mikään onnistu", mietti
hän, ryyppäsi lasillisen viinaa ja
loikoili ärtynein mielin, tuntien it-
sensä voimattomuudessaan sai-
raaksi.

* * *

Hoviin alkoi saapua vieraita. Pa-
roni itse oli tullut kolmivaljakol-
laan aikaisemmin, näköpäivällä,
nyt hämartyessä kuului aisakello-
jen lelletystä eri suunnilta ja toi-
nen toisensa jälkeen tuli hoviin
tuovalla kuusikujalla korskuvia he-
vosia, kuormurekineen, pyörtäen
kartanolle. Useimmat tulijoista
ajoivat kuskien ohjaamin parihevo-
sin, jotkut vaatimattomimmin. Yh-
den, joskin hyvin syötetyn, vetoi-
san hevosen tuomana, avoreessä
sujuutti Kourukin hovin pihalle,
ajoi siihen mihin toisetkin vieras-
rappujen edustalle. Oli yllään vaa-
rilla väljä, sudennahkainen verka-
päällystäinen turkki, tuuhein kau-
luksin, vyötettynä leveällä puna-
langoista kudotulla vyöllä, päässä
ruskeapuuhkainen lakki ja kyynär-
päähän ulottuvat koirannahkaruk-
kaset. Heti olivat siinä hevosen-
korjaajat. Nousi Kouru reestä kävi
sisälle. Hänet otettiin kohteliaasti
vastaan. Siinä ei Juhanalla ollut-
kaan mitään kaikkoamista, että
häntä talonpoikana olisi tällaisissa
seuroissa halveksittu. Ulkomuodol-
taan hän oli muita muhkeampi,
kuusipuutaisine olemuksineen ja
hallavine partoineen. Taakse taivu-
tettu, sileäksi kammattu tukka, pit-
kähkö vierailutakki, vaaleahkot,
sen aikaisen muodin mukaiset hou-

sut ja liivietumuksella notkahtavat
kellonperät antoivat vaarille tar-
peeksi näköä. Ja oli Juhana monilla
käynneillään, erilaisissa tilaisuuks-
sissa saavuttanut jommoisenkin
seurustelutottumuksen. Mitä hän
taasen ei sattunut osaamaan ja
hoksaamaan, sen hän kuittasi osaa-
valla sananlaskulla tahi tekaistulla
sutkauksella. Kielen taitamatto-
muus teki kyllä näissä hoviseurois-
sa haittaa, mutta siitäkin selvisi
molemmipuolisella hyvällä yrityk-
sellä. Varsinkin totilasien ääressä
luisti keskustelu ja ymmärtämys,
ilmeet, liikkeet sanoivat sen, mihin
eivät sanat riittäneet.

Lahjoitusmaahovin pitkät ikku-
narivit loivat yöhön kirkkaita valo-
ja. Monikiilloisissa kruunuissa ja
jalustoissa lepattivat kynttilät, lois-
toisammin kuin jouluaamuisessa
pitäjän kirkossa. Välkkyivät kris-
tallimaljakot kilisivät kalustot,
silkki kahisi, anisin ja hienojen si-
karien tuoksu leijui salien ilmassa.
Pehmeät, kuvioin kudotut lattiama-
tot vaimensivat askelten kaiun, niin
ettei kuulumaan jäänyt muuta kuin
puheen sorina ja ajottain remahta-
va nauru. Seiniltä katselevat, luon-
nolliseen kokoon maalatut kuvat
hovin entisistä valtiaista ja nurk-
kauksiin sijoitetut, lakeen ulottu-
vat huonekasvit, lisäsivät sopivasti
komeuden tuntua.

Illallisen jälkeen puoliyön korvil-
la alkoi tanssi. Vanha, kumiseva
klaveri alkoi haastella liritellä ila-
koivan ketterästi soittajan käske-

mänä, kohottaen, kiihoittaen tarjoi-
lun nostamaa tunnelmaa. Paroni
aloitti valitsemansa, hienosti pyn-
tätyn naisen kanssa tanssin — tä-
mä merkitsi sitä, että nyt oli lupa
liikkua, ei isännästä kieltä. Täl-
löin näyttivät kuvat seinällä ikään-
kuin liikahtavan, rupeavan hymyi-
lemään ja elämään; ne ikäänkuin
tahtoivat sanoa: "ymmärrämme —
ymmärrämme — on ollut meidän-
kin aikamme — on silkki kahissut,
tuoksu leijunut ja astiat kilisseet..
Huonepalmut heiluttivat silloinkin
latvaansa samalla tavalla, parien
ohi kiittäessä."

Soitto muutti äänilajia, se tuli
surulliseksi. Vakavoituipa kuvien-
kin piirteet:

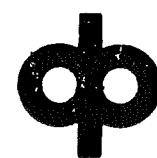
"Sitten ne veivät meidät pois —
panivat tuonne hovin pellolle ai-
dattuun kuusikko-tyyppäaseen — ki-
vipaasien alle, yksinäisyyteen ja
ikävään. Tulisimme mukaan, mut-
ta emme pääse — olemme kuin
naulittuja."

Lohdukkaampi käänne helkähti
soittokoneesta, väreili muotokuvien
ilmeeseen:

"Sinne tulette tekin — tulette —
paroni ja moiseniekkä; tuonne sässy-
näaitaukseen — ei teille käy parem-
min kuin meillekään — sinne vie-
vät!"

Kuvat saivat entisen kuivan, itse-
tietoisien ilmeen, sulkeutuivat puit-
teisiinsa eivätkä välittäneet hyöri-
nästä. Eivät iloili jatkaan niitä tark-
kailleet humussa, sillä yhä uu-
siintuvat sävelmät ja tanssilajit
veivät pyörteeseensä. Kiillähkelivät
kirkkaat papit, välkkyivät olkala-
put, kilisivät kannukset, kun opete-
tut pietarilaiset kavaljeerit veivät
naisiaan. Ketterämmät moiseniekat
pujottelivat omalta osaltaan jos ei
niin hienoina, niin sitä halukkaam-
pina, sillä näitä pääpitoja oli vuo-
dessa vain kahdet. Soittoa ja tans-
sia jatkui vaalenevaan päivään.

Jatkuu seuraavassa numerossa

**TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

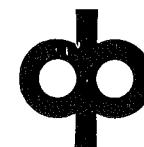
voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

Vesilahti - Puh. 931 - 739 541

**VESILAHDEN
OSUUSPANKKI**

*joustavaa
pankkipalvelua*

Tampereen Aluesäästöpankki
auttaa - neuvoo - palvelee

**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 740 886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön koti-
seutulehti, ilmestyy 1982
8 kertaa vuodessa.

Tilaushinta 40 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta
cm vakinaisista ilmoituksis-
ta alennus.

Toimituksen ja konttorin
osoite 37370 Narva. Puhelin
931 - 734 843.

Postisiirtotili TA 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuus-
pankki 37370 Narva. Käyt-
tötilin numero 551105-42772.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyp-
pö, Helmi Uosukainen, Uu-
no Pulakka, Eero Koppanen
ja Väinö Kekki.